

15 TEMMUZ'UN YIL DÖNÜMÜNDE 26 ADET KHK'YE TOPLU BAKIŞ

Mahmut Esen
E. Mülkiye Başmüfettişi

Olağanüstü Hal kapsamında bazı tedbirlerin alınması, bazı kamu/özel kurum ve kuruluşlara dair düzenleme yapılması, bazı kanunlarda değişiklik yapılması vb. amaçlar için Anayasanın 121 inci maddesi ve 2935 sayılı *Olağanüstü Hal Kanunu*'nun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 22.7.2016- 05.06.2017 tarihleri arasında kararlaştırılmış olan **667[i] - 692 sayılı (toplam 26 adet) KHK yayınlanmıştır.**

Olağanüstü hal ilan ediliş nedenleri ve süresi ile de sınırlı olmayan çok sayıda/köklü değişikliklerin yapıldığı, bu bağlamda **KHK aracılığıyla Devletin yeniden yapılandırılmak** istendiği anlaşılmaktadır.

Nitekim KHK'ler ile özgün/yeni düzenlemelerin yanı sıra kişisel/toplumsal yaşamın tüm evrelerini kapsayan sayıları 256 adedi bulan muhtelif kanunlarda (bazıları mükerrer olmak üzere) ek/değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Mevzuat alanında toplam 785 maddeye ulaşan yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Sözü edilen KHK'lerle getirilmiş ve AYM'nin yetkisizlik kararlarından sonra daha da yaşamsal önem kazanmış olan bu düzenlemeler; KHK'lerde izlenmiş sistematığe uygun olarak birleştirilmiş, yer yer güncelleştirildikten sonra bölümler halinde analitik olarak özetlenmiştir. Konunun daha iyi anlaşılması bakımından uygulama örnekleri verilmiş/kısa açıklamalarda bulunulmuştur.

Kamuoyunun sağlıklı bilgi sahibi olması, getirilmiş düzenlemelerin topluca hatırlatılması amacıyla ilişkide (iki farklı formda) hazırlanmış yazımız bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla. 23.07.2017

Mahmut ESEN
Mülkiye Başmüfettişi

[i] 667-669,671 ve 674 sayılı KHK'ler; TBMM tarafından da kabul edilerek 6749, 6755-6758 sayıları ile yasalaştırılmıştır.

15 TEMMUZ'UN YIL DÖNÜMÜNDE 26 ADET KHK'YE TOPLU BAKIŞ

Olağanüstü hal kapsamında bazı tedbirlerin alınması, bazı kamu/özel kurum ve kuruluşlara dair düzenleme yapılması, bazı kanunlarda değişiklik yapılması vb. amaçlar için Anayasanın 121 inci maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 22.7.2016- 05.06.2017 tarihleri arasında kararlaştırılmış olan **667[i] - 692 sayılı (toplam 26 adet) KHK yayınlanmıştır.**

KHK ilgili bazı bilgileri içeren bir tablo aşağıya çıkarılmıştır. KHK'lerin sayısı; yay. R.G.'nin gün/sayısı, KHK yapılmış düzenlemelere ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

S.No	KHK Sayısı	KHK Yayımlandığı R.G.		KHK İLE YAPILMIŞ DÜZENLEMENİN			
		Tarihi	Sayısı	Toplam Madde Sayısı	Özgün Madde Sayısı	Mevzuata (Yeni /Farklı) Getirmiş Düzenlemelerin Madde Sayısı	Doğrudan Ek/ Değ. Yapılmış Kanun/KHK Sayısı
1-	667	23.07.2016	29779	12	12	9	-
2-	668	27.07.2016	29783	40	3	37	5
3-	669	31.07.2016	29787	115	3	112	11
4-	670	17.08.2016	29804	11	3	8	3
5-	671	17.08.2016	29804	35	2	33	17
6-	672	01.09.2016	29818	4	3	1	-
7-	673	01.09.2106	29818	12	2	10	2
8-	674	01.09.2106	29804	53	2	51	25
9-	675	29.10.2016	29872	19	2	17	3
10-	676	29.10.2016	29872	92	2	90	38
11-	677	22.11.2016	29896	10	2	8	-
12-	678	22.11.2016	29896	39	2	37	25
13-	679	06.01.2017	29940	8	2	6	6
14-	680	06.01.2017	29940	87	2	85	38
15-	681	06.01.2017	29940	100	2	98	13
16-	682	23.01.2017	29957	39	39	37	4
17-	683	23.01.2015	29957	9	9	7	-
18-	684	23.01.2017	29957	13	2	11	9
19-	685	23.01.2017	29957	15	15	13	1
20-	686	07.02.2017	29972	6	2	4	-
21-	687	09.02.2017	29974	14	2	12	9
22-	688	29.03.3017	30022	3	2	1	-
23-	689	29.04.2017	30052	7	2	5	2
24-	690	29.04.2017	30052	77	2	75	34
25-	691	22.06.2017	30104	14	2	12	11
26-	692	14.07.2017	30124	8	3	6	-
GENEL TOPLAM				842	126	785	256

Tablonun incelenmesinde de görüleceği üzere, *KHK ile mevzuatta: Olağanüstü hal ilan edilmiş nedenleri ve süresi ile de sınırlı olmayan çok sayıda/köklü değişikliklerin yapıldığı*, bu bağlamda *KHK aracılığıyla Devletin yeniden yapılandırılmak istendiği* anlaşılmaktadır. Nitekim KHK ile özgün/yeni

düzenlemelerin yanı sıra kişisel/toplumsal yaşamın tüm evrelerini kapsayan sayıları 256 adedi bulan muhtelif kanunlarda (bazıları mükerrer olmak üzere) ek/değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Mevzuat alanında toplam 785 maddeye ulaşan yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Sözü edilen KHK'lerle getirilmiş ve **AYM'nin yetkisizlik kararları**ndan sonra daha da yaşamsal önem kazanmış olan bu düzenlemeler; KHK'lerde izlenmiş sistematığe uygun olarak birleştirilmiş, yer yer güncelleştirildikten sonra bölümler halinde analitik olarak özetlenmiştir. Konunun daha iyi anlaşılması bakımından uygulama örnekleri verilmiş/kısa açıklamalarda bulunulmuştur. Kamuoyunun sağlıklı bilgi sahibi olması, getirilmiş düzenlemelerin topluca hatırlatılması amaçlanmıştır.

I-KAMU PERSONELİNE / KURUM VE KURULUŞLARA YÖNELİK DÜZENLEMELER

1-Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan; (4.302) yargı, (6.265) TSK, (3.106) Jandarma, (152) Sahil G.K, (22.973) EGM mensubu ve (74.393) kamu görevlisi olmak üzere (görevlerine sonradan iade edilmiş 1.662 personel hariç) toplam (109.529) kişinin görevlerine son verilmiştir.[\[ii\]](#)

KHK uyarınca görevlerine son verilmiş kamu personelinin sayısı; bazılarının hizmet sınıfı/ kurumlara göre dağılımı, (2016 Mayıs ayı itibarıyla [\[iii\]](#)) sektördeki çalışanlara oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Kamu Personelinin Hizmet Sınıfı/Kurumu	Sektörde İstihdam Edilenlerin Sayısı	Görevine Son Verilenlerin Sayısı	Görevine Son Verilenlerin İstihdam Ed. Oranı (%)
1-	Yargı Mensupları (As. Hakimler Hariç)	15.899	4.302	27
2-	Mülki İdare Amirleri	2.181	403	18,5
3-	EGM	259.751	22.973	8,84
4-	Öğretim Elemanları	129.225	5.602	4,3
5-	Eğitim Öğretim Hizmetleri	925.825	33.502	3,6
6-	TSK (Jandarma/ Sahil G.K. dahil)	241.561	9.523	3,94
7-	Din Hizmetleri	110.447	2.741	2,5
8-	Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizm.	398.608	7.573	1,9
9-	Mahalli İdareler	228.447	3.835	1,8
KAMU PERSONELİ GENELİ		3.390.738	109.529	3,23

Görevine son verilen personelin bazı sınıf/kurumlar itibarıyla, toplam çalışanlara oranında; ilk sırayı yargı mensuplarının aldığı, yargı mensuplarını mülki idare amirlerinin izlediği görülmektedir. Kamuoyuna yansıyan bilgilerden Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarında ise bu oranın % 30'a (686-689 s. KHK sonra %32) ulaşmış olduğu anlaşılmaktadır. [\[iv\]](#)

- KHK'lerle kamu personelinin görevden çıkarması işlemleri kolaylaştırılmış, bu amaçla statülerine göre özel/yeni yöntemler getirilmiştir. **Teşkilatlarından çıkarılan bu kişilerin, mahkûmiyet kararı aranmaksızın, rütbe/memuriyetleri alınmakta; görev yaptıkları teşkilatta veya kamu hizmetinde bir daha istihdam edilmeleri yasaklanmaktadır.**
- Kamu görevinden çıkarılanlar, uhdelerinde taşımış oldukları büyükelçi/vali gibi unvanları ve yüksek mahkeme başkan/ müsteşar/hâkim/savcı/kaymakam vb. meslek adlarını ve sıfatlarını kullanamayacaklardır. Bu unvan/sıfat/meslek adlarına bağlı olarak sağlanan haklardan yararlanamayacaklardır. Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu göre paylarına düşen ikramiyeleri ödenmeyecektir.
- Daha önceki tarihlerde re'sen/kendi isteği ile emekli edilmiş/meslekten çıkarılmış/müstafi sayılmış olanlardan; **FETÖ/PDY terör örgütü** ile aidiyeti tespit edilmiş (1.142) Emniyet Teşkilatı personeli de bu kapsama dahil edilmiştir. Benzer bir düzenleme de TSK mensupları için de getirilmiş, bu bağlamda (343) personelin rütbeleri alınmış ve emekli kimlikleri iptal edilmiştir.
- Emekliliğini kazanmış kamu görevlilerinin emeklilik taleplerinin yetkili makamlar tarafından onaylanması için azami "bir ay" olarak belirlenmiş süre, olağanüstü hal döneminde kaldırılmış, bu suretle kamu personelinin emeklilik hakları da askıya alınmıştır.
- "Terör örgütleriyle iltisaklı/irtibatlı bulunanlar"; noterlik mesleğine kabul edilmeyecek, hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk veya bilirkişilik faaliyetlerinde bulunamayacaklardır.
- Terör örgütleriyle iltisaklı/irtibatlı olan (2) futbolculuktan verilmiş olan madalyalar geri alınmıştır.
- Görevlerine iade edilen kamu görevlilerine, görevinden çıkarıldıkları tarih ile göreve başladıkları tarih arasındaki mali ve sosyal hakları ödenecektir. Bunlar tazminat talebinde bulunamayacaktır.

2-Son yapılan açıklamalara (düzeltilmiş rakamlara) göre FETÖ/PYD soruşturmaları kapsamında 38.716 kamu personeli görevinden uzaklaştırılmıştır. Görevinden uzaklaştırılanlardan 33.483 kişi görevine iade edilmiştir.[\[v\]](#)

Göreve son verme işlemleri gibi görevden uzaklaştırma işlemleri de devam etmektedir.

15.07.2016 tarihinden sonra görevden uzaklaştırılan kamu görevlileri hakkında ilgili mevzuatında öngörülen (soruşturma açılması/göreve iadesi/açıkta kalma durumun belirli aralıklarla gözden geçirilmesine ilişkin) süreleri belirleyen hükümler, olağan üstü hal süresince uygulanmayacaktır.

3- Adalet Bakanlığı verilerine göre FETÖ/PYD soruşturmaları kapsamında, 13.06.2017 tarihi itibarıyla, hakkında soruşturma yapılan kişi sayısı 161.785'dir.

- Bu kişilerden 136'sı adli kontrol uygulanarak; 13.497'si ise herhangi bir koruma tedbiri uygulanmaksızın serbest bırakılmıştır. Yine haklarında soruşturma yürütülen 30.597 kişi hakkında yakalama/gözaltı gibi adli bir işlem yapılmamıştır.
- 436 kişi hakkında tutuklama tedbiri uygulanmıştır. (Tutuklanılardan arasında 2 AYM üyesi, 104 Yargıtay üyesi, 41 Danıştay üyesi, 3 HSYK üyesi, 2492 hakim/savcı, 7.143 asker (169'u general-amiral) 8.849 polis, 24 vali, 73 vali yardımcısı, 115 kaymakam bulunmaktadır.)
- 359 kişi bir süre tutuklu kaldıktan sonra (büyük bölümüne adli kontrol tedbirleri uygulanarak) tahliye edilmiştir. (Tahliye edilenler arasında 8 Yargıtay üyesi, 1 Danıştay üyesi, 2 HSYK üyesi, 208 hakim/savcı, 1332 asker, 1336 polis, 3 vali, 9 vali yardımcısı, 4 kaymakam da yer almaktadır.)

- 605 kişi kaçak durumda olup, haklarında yakalama kararı çıkarılmıştır. (Arananlar arasında 26 yargıtay üyesi, 6 Danıştay üyesi, 218 hakim/savcı, 147 asker, 386 polis, 3 vali yardımcısı ve 9 kaymakam vardır.)
- 790 kişi hakkında gözaltı sürecinin devam ettiği;[\[vi\]](#) anlaşılmıştır.

Tutuklu/hükümlü olarak cezaevlerinde bulunanlara, olağanüstü hal süresince, eğitim/öğretim kuruluşları veya kamu kuruluşlarınca açılacak sınavlara katılma yasağı getirilmiştir.

4-KHK'ler kapsamında karar alan/görevlerini yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki/idari/mali/cezai sorumlulukların doğmayacağı; açılan davalarda Y.D. kararı verilemeyeceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

5-657 sayılı DMK'na bazı eklemeler yapılmıştır. (Devlet memurluğuna atanabilmek için güvenlik/arşiv soruşturması yapılmış olması koşulu getirilmiş, bu suretle güvenlik/arşiv soruşturması uygulaması yaygınlaştırılmış; terör örgütleriyle bağlantı vb. durumlar, disiplin yönünden Devlet memurluğundan çıkarılmayı gerektiren fiil ve haller arasına dahil edilmiştir.)

- KİT personeline de ilk girişte güvenlik/arşiv soruşturması yapılması uygulaması getirilmiş; terör örgütleriyle bağlantı durumunun tespiti personelin sözleşmesinin feshini gerektiren haller arasına dahil edilmiştir.
- TSK ile birlikte yurt dışında görev yapacak olan kamu personeline de harcırah karşılığında 2.882 TL geçmeyecek şekilde aylık ödenecektir.

6-Sağlık Bakanlığına, KPSS sonucuna göre doğrudan/sözlü sınavla, (dört yıllık hizmet sonunda memur kadrosuna geçmek üzere) (ayrıca/ek olarak) sözleşmeli sağlık personeli istihdamı yetkisi getirilmiştir.

Yerel Yönetimler

7-5393 sayılı Belediye Kanununda bazı ek/değişiklikler yapılmıştır.

- Belediye başkanı/meclis üyelerinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması/tutuklanması/ kamu hizmetinden yasaklanması vb. hallerde **İçişleri Bakanı/il valileri tarafından belediye başkanı veya meclis üyesi ataması yapılabilecektir.** Böylesi durumlarda belediye meclisi toplantısı yapılmayacak, meclisin görevleri belediye encümeninin atanmış üyelerince yerine getirilecektir. Muhasebe işlemleri de Maliye Bakanlığı saymanlık birimlerine gördürülecektir.

(Bu kapsamda 63 belediye başkanı ve 154 belediye meclis üyesi görevinden uzaklaştırılmış, yerlerine kayyım ataması yapılmıştır. [\[vii\]](#) AYM'nin 20/6/2017 Tarihli ve 2016/22169 Başvuru Nolu Kararında bu bağlamda 80'den fazla belediye başkanının yerlerine görevlendirme yapıldığı belirtilmiştir.)

El konulan/kayyım atanan belediyelerde bağitlanmış mal/hizmet alım sözleşmeleri yüklenicilerinin; terör örgütleriyle bağlantısının EGM tarafından belirlenmesi veya sözleşmede belediye yararının gözetilmediğinin anlaşılması halinde bu sözleşmeler tek taraflı olarak feshedilebilecektir.Yüklenicilerin teminatları gelir kaydedilecek, kendilerine ceza/tazminat vb. ödeme yapılmayacaktır.

- Belediye hizmetlerinin aksatılmasının terör veya şiddet olaylarıyla mücadeleyi olumsuz etkilemesi hallerinde bu hizmetler, il özel idaresi/Yatırım İzleme ve Koor. Başkanlığınca yapılacak, harcama tutarları da, İller Bankası hisselerinden tahsil edilecektir.
- Afet/kitlesele göç/ terör yüzünden aksayan belediye hizmetlerinin yerine getirilmesi başka bir belediyeden talep edilebilecektir.
- Büyükşehir belediyelerinde şehir içi toplu taşıma işlerinde bozulma halinde uygulanan/ uygulanacak olan grevler de Bakanlar Kurulunca ertelenebilecektir.
- Kadro karşılığı olmaksızın belediyelerde sözleşmeli olarak istihdam edilen personelde ek ödeme yapılabilecekler kapsamına alınmıştır.

Milli Eğitim İle İlgili Düzenlemeler

8-MEB'na, kalkınmada öncelikli yörelerde sözleşmeli öğretmen istihdamı için (sözlü sınavla) öğretmen alım yetkisi verilmiştir.

- **Devlet üniversitelerinde rektörlük seçimleri kaldırılmıştır.** Bundan böyle rektör atamaları Cumhurbaşkanınca (YÖK tarafından gösterilecek adaylar arasından veya doğrudan kendisinin belirleyeceği birisinin atanması suretiyle) yapılacaktır.
- **Özel Öğretim Kurumları Kanunda değişiklik yapılmıştır.** Kapatılmış dershanelerin yerini alan özel öğretim kursları tarafından (halen) yürütülmekte olan eğitim ve öğretim faaliyetleri, 01.08.2017 tarihinden itibaren sadece bir bilim dalı grubunda sürdürülebilecektir. (belediyeler tarafından açılmış özel kurslar hariç)
- Türkiye Maarif Vakfı Kanununda ek ve değişiklikler yapılmıştır.

(Mütevelli heyet üyelerine huzur hakkı ödenmesi, faaliyetler için gerekli Devlet memuru ve öğretim elemanı görevlendirilmesi, personele tanınan mali/sosyal hakları konuları düzenlenmiştir.)

- FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olan yurtdışında Devlet adına eğitim gören (294) öğrencinin ilişkileri kesilmiştir. Daha önce öğrencilikle ilişkileri kesilmiş olan (27) öğrenci (yeniden) eski statülerine kavuşturulmuştur.
- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş olanların; (YÖK tarafından) diploma ve derecelerinin denklik işlemleri yapılmayacaktır.

Kapatılan Kurum/Kuruluşlarla İlgili Düzenlemeler

9--Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen ve R.G. yayımlanmış listelerde gösterilen: (yeniden açılan/faaliyetine izin verilmiş toplam (280) kurum ve kuruluş hariç olmak üzere;)

(47) özel sağlık kurum/kuruluşu, (881) özel öğretim kurum ve kuruluşları, (108) öğrenci yurdu, (104) vakıf ve (1.417) dernek, (15) vakıf yükseköğretim kuruluşları, (19) sendika; (44) özel radyo ve televizyon, (104) gazete/ dergiler/ yayınevi/dağıtım kanalları kapatılmıştır.

- KHK gereğince kapatılan kurum kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının sahipleri hakkında 17.08. 2016 tarihinden önce açılmış, husumet yönünden Hazine/Vakıflar Gn. Md. yöneltilmiş tüm davalarda (red/düşme kararı vb.

verilmesi) yolunda özel dava ve takip usulü getirilmiştir.

- KHK kapatılmış özel öğretim kurum ve kuruluşları, özel öğrenci yurtları ve pansiyonlardan, mülkiyetleri kapatılanlara ait olan taşınmazların 01.01.2014 tarihinden sonra yapılmış devir işlemleri danışıklılık (muvazaalı) hali olarak kabul edilecektir.
- Kapatılan kurum/kuruluşlara atanmış olan kayyım/yöneticilerin; görevler/fiilleri nedeniyle hukuki/idari/mali/cezaî bir sorumluluğu doğmayacaktır. Bunların aldıkları kararlar hakkında Y.D. kararı verilmeyecektir. Görevli buldukların kurumların ödemedikleri kamu/SGK olan borçlarından dolayı da şahsen sorumlu tutulamayacaklardır.
- **Kapatılanların mal varlıkları Hazine/Vakıflar Gn. Md. devredilmiştir.** Hazine ve Vakıflara devredilenlerin dışındaki kapatılmasına karar verilmiş şirketlerin satış ve tasfiye işlemleri konusunda TMSF yetkilendirilmiştir. (43 ilde 965 şirkete ve 107 gerçek kişinin mal varlıkları TMSF'ye devredilmiştir. TMSF'ce görevlendirilen 312 kayyım tarafından yönetilen şirketlerin aktif büyüklüğü 41 milyar TL olup şirketlerde 46.357 kişi istihdam edilmektedir.[viii]) Kayyımlik konularında TMSF'nin sahip olduğu mevcut yetkileri artırılmıştır. Maliye Bakanlığınca devredilmesi halinde, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının tasfiye işlemleri de, TMSF tarafından yapılacaktır.
- Ayrıca yine milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı vb. oluşumlarca kiralanmış/kullanılmakta olan kamu kurum/kuruluşları ve ortaklıklara vb. ait taşınır/taşınmaz mal alacak ve haklar Hazineye devredilmiştir.
- Kapatılan kuruluşlar için (kapatılma işlemi nedeniyle) hiçbir surette tazminat talebinde bulunulamayacaktır.
- Kayyımın şirketin önceki sahipleri hakkında dava açması kolaylaştırılmış; şirket sahip/ortak/yönetim kurulu vb. dava sonuna kadar mal varlıklarına devir/temlik yasağı getirilmiştir.
- El konulmuş olan ve TMSF'nin kayyım atandığı şirketlerde, borçlar ödendikten sonra kalan miktarların şirket işlerinde kullanılabileceği; kapatılan şirketlerde ise bu tutarların dava sonuna kadar kamu bankalarında nemalandırılacağı konusunda ek düzenleme getirilmiştir
- SPK tarafından açılacak davalarda harç alınmayacak; idare aleyhine yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilmeyecektir.

Medya Alanına İlişkin Düzenlemeler

10-5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında bazı düzenlemeler yapılmıştır.

(Telekomünikasyon Kurumu bünyesinde yer alan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (**TİB**) **kapatılmıştır.** Polis tarafından 5271 sayılı CMK 135. madde uyarınca yapılacak dinlemeler Kurum (Bilgi Teknolojileri İletişim) bünyesinde yapılacaktır.)

11-TRT'de sözleşmeli personel istihdamı ve mali hakları konusunda yeniden düzenleme yapılmıştır.

- **6112 sayılı RTÜK Kanununda değişiklik yapılmıştır.** (Olağanüstü dönemlerde medya organlarının Basın Kanunundaki yasaklara aykırı yayın yapmaları durumu da RTÜK yasakları kapsamına alınmış, yayınlarda terör eyleminin/faillerinin/mağdurlarının terörün amaçlarına hizmet edecek şekilde sunulması idari yaptırımlar arasına alınmıştır. Medya hizmet sağlayıcılarına yayın lisansı verilmesi konusunda RTÜK yetkileri artırılmıştır.)

- Seçim dönemlerine özgü olarak YSK'na verilmiş olan özel radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi, suç işlenmesi halinde uygulanacak yaptırımlara ilişkin hüküm tümüyle yürürlükten kaldırılmıştır.
- Yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari yayın yapan kuruluşların T.C. yargı yetkisi altında olduğu kabul edilmiş, bu kuruluşlara RTÜK'ten lisans alma zorunluluğu getirilmiştir.
- **Yayın ilkelerine ek düzenleme getirilmiştir.** ("0800" gibi telefon hatlarıyla arkadaş bulma amacıyla kişilerin tanıştırıldığı/buluşturulduğu türden programlara, herhangi bir ürünün mevzuatına aykırı olarak sağlık beyanıyla satışı/reklamı/pazarlanmasına/tanıtımına; yanıltıcı yarışma/çekiliş vb. hizmetlere yasaklama getirilmiştir.)
- Yayın hizmeti ilkelerine aykırı yayın yapan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara uygulanacak idari yaptırımlara ilişkin düzenlemede ek/değişiklikler yapılmıştır. Cezalar ağırlaştırılmıştır.

12-5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununda; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun yetkilerini artıran (*Başbakanın gerekli gördüğü gecikmesinde sakınca olan tedbirlerin 'haberleşmenin engellenmesi' uygulanması vb.*) bazı eklemeler yapılmıştır.

13-Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde, kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu vb. görevler için İçişleri Bakanlığının taşra teşkilatı olarak kurulan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına özel bütçeli bir kuruluş statüsü kazandırılmış; Başkanlığın yetkileri, bakanlıkların illerdeki yatırımlarını da yapacak şekilde artırılmıştır.

14-Kamu kurum ve kuruluşlarının işsizlik sigorta prim borçlarının tahsili için taşınmazların belirlenecek miktar üzerinden SGK tarafından satın alınması yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

15-Görece az gelişmiş bölgelerin kalkındırılması, bu bölgelere yapılacak yatırımların desteklemek amacıyla Türkiye Kalkınma Bankası aracılığıyla "Cazibe Merkezleri Programı" adlı yeni bir uygulama başlatılmaktadır.

- 2017 yılında İŞKUR aracılığıyla ilk defa işe alınacak olan işçiler için aylık olarak 667 TL İşsizlik Sigortası Fonundan destek ödemesi yapılacaktır. Ayrıca bu işçiler yıl içinde için tahakkuk edecek olan aylık 227 TL gelir vergisi terkin edilecek, 13,5 TL tutarındaki damga vergisi de beyan edilmeyecek ve ödenmeyecektir.
- 4706 sayılı Hazineye ait Taşınmazların Değerlendirilmesi Kanununda ek/değişiklikler yapılmıştır.

16-İnşa edilecek/edilmekte olan gayrimenkul projelerinin finansmanında kullanılmak üzere, gayrimenkul projesinin bölümlerini temsil eden yeni bir sermaye piyasası aracı olan gayrimenkul sertifikası ihdas edilmiştir.

17-PTT A.Ş. ye ödeme yapma (para çekme/yatırma/hesabın işletilmesi vb.) yetki verilmiş, bazı muafiyet/istisnalar tanınmıştır.

18-4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNUNA BAZI ÖNEMLİ EKLEMELER YAPILMIŞTIR. EGM/MİT tarafından terör örgütleri ile bağlantılı olduğu bildirilenler ihaleye katılamayacaktır. Bölgesel kalkınma ve teknolojik gelişme amaçlı yapılacak kamu alımlarında; ilan/% 15 fiyat avantajı/alım garantisi/sözleşme süresi vb. konularda özel usuller/ayrıcılıklar getirilmiştir. Kamu ihalelerine alınmayan kişilerle ilgili kamu görevlilerinin yaptıkları iş ve işlemlerden dolayı herhangi bir sorumlulukları olmayacaktır.

Öte yandan TCMB dış kaynak temini ve danışmanlık hizmet alımları da Kamu İhale K. kapsamı dışına çıkarılmıştır. Terörle bağlantılı olduğu için ihaleye alınamayacaklar arasına, MİT tarafından bildirilecek, yurtdışı bağlantılı gerçek/tüzel kişiler de dahil edilmiştir.

19- OLAĞANÜSTÜ HAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KHK ÇIKARILMIŞTIR. (Karar Sayısı: KHK/685)

23.1.2017 günlü R.G.'de yayımlanan 685 sayılı KHK ile; OHAL döneminde çıkarılan KHK dayalı olarak doğrudan tesis edilmiş ve kanun yolu gösterilmemiş (kamu görevinden ihraç/ kurum ve kuruluşların kapatılması vb.) idari işlemlere karşı yapılacak başvuruları değerlendirmek/karara bağlamak üzere *Başbakanlık bünyesinde Olağanüstü Hal İşlemleri Komisyonu* kurulmuş; komisyon kararlarına karşı gidilecek idari yargı merci gösterilmiş; bu suretle KHK'ye dayalı işlemlere karşı başvurulacak makamlar ve yargı yolu konusundaki belirsizlikler giderilmeye çalışılmıştır.

Komisyon; Başbakan, Adalet ve İçişleri bakanları ve HSYK tarafından belirlenecek toplam (7) kamu görevlisinden oluşmaktadır. Görevlendirilmiş olan üyelerin; FETO vb. örgüt/yapı/gruplara üyeliği/irtibatı olduğu gerekçesiyle, haklarında Başbakanlıkça soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde üyeliklerine (Komisyon kararıyla) son verilecektir.

(Komisyonun kurulması üzerine daha önce Başbakanlık ile tüm valiliklerde oluşturulmuş kurullardan vazgeçildiği görülmektedir.)

Başvurular; Komisyonun başvuru almaya başladığı tarihten itibaren 60 gün içinde yapılacaktır. Daha önce bir yargı merciine dava açmış/(AYM'ye) başvuruda bulunmuş olanların da belirlenen süreler içinde Komisyona başvurmaları gerekmektedir. Komisyon tarafından görevine iade edilmesi uygun bulunan kamu görevlilerine ilişkin kararlar, Devlet Personel Dairesince yerine getirilecektir. Komisyon kararlarına karşı HSYK tarafından belirlenecek Ankara İdare Mahkemelerinde dava açılacaktır.

Meslekten çıkarılmasına karar verilmiş yargı mensupları (Komisyona başvuruda bulunmadan) altmış gün içinde doğrudan Danıştay'da dava açabileceklerdir.

Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu ile İlgili Düzenlemelerde Bazı Ek/Değişiklikler Yapılmıştır.

- *Olağanüstü Hal İşlemleri Komisyonunun üyelerinin, üyelik görevleri kapsamındaki karar, görev ve fiillerine ilişkin olarak hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları olmayacaktır.*
- *Komisyon kararına karşı idari yargıda açılacak davalar ilgilinin en son görev yaptığı kuruluş aleyhine açılacak, Başbakanlığa husumet yöneltilmeyecektir. Husumet yöneltilecek kurum ve kuruluşlar ayrıntılı olarak belirtilmiştir.*
- *Yargı mercilerindeki dosyalar için karar verilmesine gerek olmadığı kararı verilecek, yapılan masraflar tarafların üzerinde kalacak, vekalet ücretine hükmedilmeyecek ve dosyalar incelenmek üzere doğrudan Komisyona gönderilecektir.*
- *KHK yayımından önce kurumlara yapılmış başvurular da Komisyona gönderilecektir.*

II-YARGI İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

20-Soruşturma ve kovuşturma işlemlerine yönelik düzenlemelerde çok yönlü değişikliklere gidilmiştir. Bu bağlamda;

- 5237 sayılı TCK, 5271 sayılı CMK başta olmak üzere; bazı kanunlarda (gözültü süresinin uzatılması, yakalanan asker kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmesi/soruşturmalarda ifadelerin adli kolluk görevlilerince de alınabilmesi, tutukluların avukatla görüşmelerinin gerektiğinde kayıt altına alınması/yeni avukat görevlendirilmesinin talep edilmesi, tutukluluk konularında dosya üzerinden karar verilebilmesi, C. Savcılarının yakalama/arama/el koyma/iletişimin tespiti/avukatın dosya inceleme yetkisi ile şüpheli ile görüşmesinin kısıtlanması kararı verilmesine ilişkin yetkilerini artırılması, örgütlü suçlarda ilgili duruşmalarda avukat sayısının üç ile sınırlandırılması, avukatların müdafilik görevini yerine getirmediğinde yapılacak işlem ve müdafilik görevinden yasaklanma konularının yeniden düzenlenmesi, gözültündeki şüphelinin müdafisi ile görüşmesinin yirmidört saat süreyle kısıtlanabilmesi, davayı uzatmak amacıyla getirilmiş tanıkların dinlenilmesine ilişkin taleplerin reddedilmesi, müdafinin mazeretsiz duruşmayı terk etmesi halinde duruşmaya devam edilmesi, vb.) ek/değişiklik yapılmıştır.

Diğer yandan 684 sayılı KHK ile (23.01.2017 tarihinden önce işlenen suçlar hariç) OHAL ilanını gerektiren suçlarda bundan böyle hariç gözültü süresi otuz günden yedi güne indirilmiştir.

Zorunlu hallerde bu süre yedi gün uzatılabilecektir.

- Hakim/savcılarının (askeri hakimler dahil) yargı yeri BAM kurulu olduğu yerdeki il savcısı/ACM olarak değiştirilmiştir. (Vali/kaymakamların kişisel suçları içinde benzer düzenleme getirilmiştir.)
- Yargıtay CGK ilk derece mahkemesi olarak görev yapmayacaktır. (Bu amaçla yeni bir daire kurulmaktadır.)
- Bölge idare mahkemelerinde, bölge adliye mahkemelerinde görevli yargı mensupları; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile Yargıtay C. Başsavcısının, HSYK üyelerinin; kişisel veya görevleri ile ilgili suçlarının inceleme, soruşturma ve kovuşturmasına ilişkin usul ve esaslarında bazı ek/değişiklikler yapılmıştır.
- Yabancı ülkelerde verilmiş boşanma kararlarının nüfus siciline tescilinde kolaylık getirilmiştir. (Boşanma kararının Türkiye’de tanınması ve tenfizi için ayrıca yargı kararı istenmeyecektir.)
- Göçmen kaçakçılığı suçunda kullanılan araçlara da CMK 128/4 maddesi hükmüne göre el konulacaktır.
- Hakimlik yazılı sınavında en az 70 puan alma koşulu kaldırılmıştır. (Bu kural daha önce yapılmış ve sonuçları henüz açıklanmamış (24.12.2016 tarihinde yapılan 3.800 kişinin alınacağı vb.) yazılı sınavlar hakkında da uygulanacaktır.)
- Savcılığınca verilen takipsizlik/kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararlar üzerine yeniden dava açılabilmesinin koşulları arasına “sulh ceza hakimliğince” karar verilmesi koşulu da eklenmiştir.
- Kaçak kişi tanımı, sanığın yanı sıra şüpheliyi de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
- 680 sayılı KHK’nin yürürlüğe girdiği (6.01.2017) tarihi itibarıyla yürütülmekte olan kovuşturmalarda, bu KHK’den kaynaklanan görev/yetki değişiklikleri nedeniyle görevsizlik/yetkisizlik kararı verilemeyecektir.
- 5271 sayılı CMK uyarınca taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma halinde kayyım atanacağı (TMSF’nin görevlendirileceği) kuralı getirilmiştir. Kovuşturma/soruşturma sırasında el konulmuş şirketler; TMSF gözetiminde, ilgili Bakan tarafından atanmış yöneticiler tarafından da yönetilebilecek, gerektiğinde satış/tasfiyesi de yapılabilecektir.
- 5271 sayılı CMK uyarınca kovuşturma/soruşturma sırasında el konulmuş kayyım ile yönetilen şirketlerin; dava açma tarihi ile 7.02.2017 tarihleri arasında, şirket ortaklarınca yapılmış devir ve temlik işleri muvazaalı (danışıklı işlem) olarak değerlendirilmektedir.

- Müsaderesine karar verilen şirket, ortaklık payları ve varlıkların müsadere işlemleri TMSF tarafından ve bu amaçla atanmış yöneticiler tarafından yürütülecektir.
- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 179 uncu maddesi uyarınca sermaye şirketleri ile kooperatifler tarafından iflasın ertelenmesi talebinde bulunulamayacak, bu yöndeki talepler mahkemelerce reddedilecektir.
- Soruşturma veya kovuşturma aşamalarında şüpheli/ sanıkların; taşınmazlarına/taşıt araçlarına/ alacaklarına üzerine verilmiş tedbir kararlarına ilişkin şerhlerin, kendiliğinden terkinini için daha önce bir yıl olarak belirlenmiş süre iki yıla çıkarılmıştır.
- Kişilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla açılan davalarda, davalılara tebligat yapılmaması hallerinde gazete ilanı yoluna başvurulacaktır.
- Kayımlık görevi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından yürütülen şirketlerde dört ay içinde denetçi seçilememiş olması halinde denetçi ilgili Bakan/TMSF tarafından atanacaktır.
- TMSF tarafından atanan kayyımların icra edecekleri iş ve işlemlerdenden dolayı; hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmayacağına ilişkin mevcut düzenleme; CMK'na göre atanan kayyımları da kapsayacak şekilde daha ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmiştir.

21-3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa, “Zararların tazmini amacıyla tedbir konulması” için ek madde getirilmiştir.

(TCK ve TMK kapsamına giren suçlar nedeniyle gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla, soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh ceza hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından, şüpheli veya sanıklara ait taşınmazların/taşıtların/ kurum ve sandıklardan alacaklarının devir ve temlik önlemek için şerh düşülmesine karar verilebilecektir.)

22-5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda ek/değişiklikler yapılmıştır.

- **Hükümlülerin avukatla yapacağı görüşme konusu yeniden düzenlenmiş, bazı ilave kısıtlamalar getirilmiştir.** (Gerektiğinde üç ay süreyle görüşmelerin kayıt altına alınması, görüşmenin sonlandırılması, altı aya kadar görüşme yasağı getirilmesi, avukatın değiştirilmesi vb.)
- **Denetimli serbestlik uygulanarak cezanın infazı, koşullu salıverme için yasadaki süreler artırılmıştır. Cezaevlerindeki doluluk oranının aşağıya çekilmesi amaçlanmaktadır.**
- Ayrıca ceza infaz kurumlarının yapım işleri için (meralar dahil arsa temini/imar planı/ihale vb. konularda) önemli kolaylıklar getirilmiştir.
- Uzman erbaşlara sözlü sınav sonuçlarına göre İnfaz ve Koruma Memuru kadrolarına atanma olanağı sağlanmıştır.

III-TSK/MİLLİ SAVUNMA İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

23-Kurmay subay yetiştirmek/lisansüstü eğitim vermek amacıyla yeni kurulan Enstitülerden; Kara, Deniz ve Hava Harp Okulları ile Astsubay meslek yüksekokullarından oluşan; Milli Savunma Bakanlığı (MSB) bünyesinde Milli Savunma Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.

Ayrıca (ilk kez) MSB taşra teşkilatı kurulmaktadır.

24-357 sayılı Askeri Hakimler Kanununda geniş kapsamlı ek/değişiklikler yapılmış, askeri hakimlerin mesleğe kabul/çıkarılması işlemlerinde MSB yetkilendirilmiştir.

25-211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda bazı ek ve değişiklikler yapılmış, (Genelkurmay Başkanlığına atanabilmek için kuvvet komutanlığı yapmış olma koşulu kaldırılmıştır.)

26-Kuvvet komutanlıkları MSB'na bağlanmıştır. Cumhurbaşkanı/Başbakan gerekli gördüklerinde kuvvet komutanları ile bağlılarından doğrudan bilgi alabilecek/emir verebilecektir.

MSB üst düzey yönetici kadrolarının askeri rütbe karşılıkları belirlenmiş, bu kadrolara atanan sivillerin kamu konut ve sosyal tesislerden rütbe karşılığındaki subaylar gibi yararlanması kabul edilmiştir. MSB merkez teşkilatında (Başbakanlık merkez teşkilatında olduğu gibi) kamu kurum ve kuruluş (mahalli idareler dahil) personeli geçici olarak görevlendirilebilecektir. Askeri fabrika ve tersaneler MSB görev/yetkileri kapsamına alınmıştır. Bakanlık personel/askeri öğrenci temin faaliyetlerinde emekli emekli subay/astsubayları ücret karşılığı çalıştırabilecektir.

- **YAŞ'ın yapısı (sivil üyeler çoğunlukta olacak şekilde) değiştirilmiştir.** YAŞ'ın başkan ve üyeleri; Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Başbakan yardımcıları, Adalet/Dışişleri/İçişleri/MSB ile Kuvvet Komutanlarından oluşmaktadır.
- Harp Okulları ve Astsubay MYO kuvvet komutanlıkları yerine MSB ile irtibatlandırılmıştır. Harp okullarının ve Astsubay MYO öğrenci kaynağının lise ve dengi okul mezunları olduğu şeklinde değişiklik yapılmıştır.
- **Harp Akademileri, askeri liseler ve astsubay hazırlama okulları kapatılmıştır.**
- İhtiyat pilotlara, personel ve askeri öğrenci temin faaliyetlerinde bulunan subay/astsubaylara (emeklilik aylığı kesilmeksizin) istihdam olanağı getirilmektedir.
- Er/yedek subay öğrencilerin GSS'ndan yararlanma esaslarının ayrıntıları belirlenmiştir.

27-926 Sayılı TSK Personel Kanununda köklü değişiklikler yapılmıştır. MSB'nın yeniden yapılandırılması bağlamında bu Kanunda Genelkurmay Bşk. verilmiş yetkilerin büyük bölümünün MSB'na devrine yönelik ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiş, Genelkurmay Başkanlığı; (âdeti) Büyükşehir Belediye Kanunu ile belediye sınırlarının mülki sınırla birleştirilmesi (köylerin mahalleye dönüştürülmesi) sonucunda kırsal kesimde (fazla) görev/ yetkisi kalmayan, (il özel idaresi kapatılmış) il valiliğine dönüştürülmüştür.

(-Subay yetiştirmek üzere öğrenci okutulması, fakülte mezunlarından muvazaf subay nasbedilmesi, subayların sınıflara ayrılması/sınıflandırma işleri; subaylığa nasıp, albaylığa kadar rütbe terfilerinin yapılması; general/amiral kadrolarının belirlenmesi, üst rütbeler arasında değişiklik yapılması, rütbelerin kuvvet komutanlıklarındaki sınıflara dağıtılması, general/amirallerin görev sürelerinin uzatılması, kuvvet komutanlarının görev süresinin uzatılması/gerektiğinde görevden alınmaları, orgeneral/oramirallerin görev sürelerinin uzatılması gerektiğinde emekliye sevkleri;

-Astsubayların rütbelerinde en az bekleme sürelerinin belirlenmesi, nasıpları, sınıflandırma işlemleri, subaylığa geçiş vb. işlemler;

-Sb./astsubayları zorunlu hizmet sürelerinin, TSK mensuplarının hizmet yerlerinin belirlenmesi, mazeret/yurt dışı izinlerinin verilmesi; yurt dışında çalışma izni verilmesi, Askeri kurumlarda gerektiğinde sağlık personeli görevlendirilmesi ve tazminat ödenmesi;

- Kuvvet Komutanlarının (görüş alınmadan) atanması; vb.)

- Benzer/aynı kapsamda değişiklikler; 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, TSK İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubay Kanunu, 6413 sayılı TSK Disiplin Kanunu kanunlarda da yapılmıştır.
- TSK kapsamından çıkarıldıkları ve 657 sayılı DMK kapsamına alındıkları için yukarıda belirtilen bazı kanunda yer alan “Jandarma/SGK yönelik” ibareler metinden çıkarılmıştır.
- Fakülte ve yüksekokul mezunu astsubayların subaylığa atanmalarına yönelik 926 sayılı TSK Personel Kanununda yer alan düzenleme (35/1-f madde) yürürlükten kaldırılmıştır. Astsubaylığa atanma usul/esaslarında bazı değişiklikler yapılmıştır.
- MSB merkez/taşra/bağlı/ilgili kuruluşlarında görev yapacak personelin güvenlik soruşturma veya arşiv araştırması işleri MIT/EGM tarafından yapılacaktır.
- TSK personeli hakkında uygulanacak disiplin hükümleri ağırlaştırılmıştır.

(Bu bağlamda ihracı gerektiren disiplin suçları arasına terör örgütleriyle ilişkisi olmak durumu da eklenmiş;bir/beş yıllık zaman dilimi için belirlenmiş disiplin cezası/puanı limitlerinin aşılması halinde disiplin cezası/ puanına bağlı olarak (sürücü belgesine el konulmasına benzer şekilde) ayırma cezası verilmesi konusunda değişiklikler yapılmıştır.)

- 1111 sayılı Askerlik Kanununa ek madde eklenmiş; “terör örgütleriyle iltisaklı/irtibatlı bulunan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerin” silah altına alınma işlemleri hızlandırılmıştır.
- 1632 sayılı Askeri Ceza Kanuna yapılan bir ekleme ile, asker kişilerin “ülke sınırları dışında izinsiz üç gün geçirmeleri” de yabancı ülkeye kaçmış sayılma halleri arasına alınmıştır.

28-Gülhane Askeri Tıp Akademisine bağlı eğitim hastaneleri ve asker hastaneleri Sağlık Bakanlığı/bağlı kurum ve kuruluşlarına devredilmiştir.

- TSK özel bakım merkezleri gerekli düzenlemeler yapıncaya kadar faaliyetlerine devam edecektir.
- Özel eğitimden geçen personel tarafından, (TSK/EGM) operasyonları sırasında, acil sağlık hizmeti verebileceklerine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

29-657 sayılı Harita Gn. K. lığı Kanununa ek madde eklenmiş; “uçak vb. araçların uçuş emniyetini etkileyebilecek nitelikteki (yüksek) yapıları yapılması/kaldırılmasına ilişkin bilgilerin HGK'na bildirilmesi ve bu bilgilerin elektronik ortamda güncel olarak yayınlanması” konusunda düzenlemeye getirilmiştir

IV-GÜVENLİK İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

30-2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu; 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu bazı kanunlarda ek/değişiklikler yapılmıştır.

- Jandarma ve Sahil Güvenlik K.'nin İçişleri Bakanlığına bağlı olduğu, personelinin kolluk kuvveti olduğu vurgulanmış, “askeri personel” ibareleri teşkilat kanunlarından çıkarılmıştır. **Jandarma ve Sahil G.K. 657 sayılı DMK kapsamına alınmış, Jandarma Hizmetleri ve Sahil Güvenlik Hizmetleri adı altında iki ayrı (yeni) sınıf oluşturulmuştur.**
- **Jandarma ve SGK komutanlıklarının kuruluş ve teşkilatlanması İçişleri Bakanlığınca düzenlenecektir.** Personelin alınma ve terfi işlemleri İçişleri Bakanlığınca yapılacaktır. Personel atamaları konusunda İçişleri Bakanlığınca yetkiler verilmiştir. Personeline verilecek disiplin

cezaları için özel bir kanun çıkarılacaktır. Özel kanun çıkarılınca kadar Jandarma ve Sahil G.K. personeli hakkında Emniyet Teşkilatı disiplin mevzuatı hükümleri uygulanacaktır.

- **Subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak amacıyla Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmuştur.** Akademi İçişleri Bakanlığına bağlıdır. **Akademinin öğrenci kaynağı; lise ve dengi okullar, ön lisans, lisans, yüksek lisans mezunları olacaktır.** Ayrıca Jandarma Gn. K./SGK adına diğer yükseköğretim kurumlarında da öğrenci okutulabilecektir.
- Jandarma Gn. K./Sahil G.K adlarına sosyal tesisler vb. kurulabilecektir.
- Jandarma Gn. K./ Sahil Güvenlik K. nın İçişleri Bakanlığına bağlanmış olmasının sonucu uyum bağlamında bazı kanunlarda ek/değişiklikler yapılmış; Jandarma/Sahil binalarının yeni konuşlanacakları yerlerin özel güvenlik bölgesi sınırları İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi vb. konularda İçişleri B. yetkilendirilmiş; TSK'da olduğu gibi J. Gn. K.'nın da gümrük vergisi vb. muafiyetlerinden yararlanması olanağı getirilmiştir.
- Daha önce yayımlanmış KHK'lerde yer alan, terör örgütüne üyeliği vb. nedenlerle haklarında idari işlem tesis edilen, soruşturma/kovuşturma yapılanların pasaportlarının iptal edileceğine yönelik kesinlik içeren ibare, "edilebilir" şeklinde değiştirilmiştir.
- EGM taşra teşkilatı için 7.000 çarşı ve mahalle bekçisi kadrosu ihdas edilmiştir.

31-Güvenlik kuruluşlarının görev ve yetkilerine ait kanunlarda bazı değişiklikler yapılmıştır.

- Kayıp çocukların bulunması konusunda polise (iletişim tespiti vb.) bazı yetkiler verilmiştir.
- Polise; internet abonelerine ait kimlik bilgilerine ulaşma, sanal ortamda araştırma yapma/ istihbarat faaliyetinde bulunma yetkisi getirilmiştir.
- Terör eylemleri sırasında ele geçen silahlar, TSK/EGM tahsis edilebilecektir.
- Jandarma/SGK statülerindeki değişiklikler doğrultusunda, uyum bağlamında çok sayıda kanunda (Harcırah vb.) ek/değişikler yapılmıştır.
- Jandarma ve SGK Akademisi bünyesinde döner sermaye işletmesi kurulmuştur.

32-İçişleri Bakanlığınca terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı tespit edilen yurt dışındaki eğitim öğretim/sağlık kurumu, vakıf/dernek/şirket yöneticilerine pasaport verilmeyecektir. Ayrıca pasaportları iptal edilmiş olanların eşlerinin pasaportları da (genel güvenlik açısından) iptal edilebilecektir.

- **Pasaport ve sürücü belgeleri Nüfus ve Vatandaşlık Gn. Md. tarafından verilecektir.**
- EGM yurt dışı teşkilatı kapatılmış, İçişleri Bakanlığınca yurt dışı teşkilatı kurma yetkisi verilmiş; İçişleri Bakanlığınca yurt dışı teşkilatı için (100) adet müşavir kadrosu ihdas edilmiştir.

33-2918 sayılı Karayolları Trafik K. değişiklik yapılmıştır. (Taşıtlar için sadece tescil belgesi düzenlenecektir. (Trafik belgesi kaldırılmıştır.) Yabancı plakalı araçlara uygulanacak idari TPC tebligatsız tahsil edilecektir. Araçların tescil işlemleri (sistem üzerinden) noterler tarafından yapılacaktır.)

Ayrıca kış lastiği kullanılmasının denetimi konusunda belediyelere yetki verilmiştir.

34-3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununda değişiklik yapılmış, özel hareket birimlerinde istihdam edilmek üzere, lise mezunlarının KPSS şartı aranmaksızın, sözlü sınavla polis eğitim merkezlerine alınması olanağı getirilmiştir. EGM'nde siber suçlarla mücadele bağlamında pazarlık usulü ihale yöntemi ile 500 civarında teknik personel istihdam edilebilecektir.

35-Köy korucularının unvanlarında (güvenlik/gönüllü güvenlik korucusu) şeklinde değişikliğe

gidilmiştir. Güvenlik korucularının görev alanları gerektiğinde (*valilerin onayı ile iller arası da olacak şekilde*) genişletilebilmesi kuralı getirilmiştir. Güvenlik görevlilerine erken (55 yaşından önce) emekli olma ve yerlerine yakınlarının atanması olanağı sağlanmıştır. Görevle ilişkisi kesilmiş (emekli) güvenlik korucuları ihtiyaç halinde operasyonlarda görevlendirilebilecektir. (Kendilerine harcırar ve ek tazminat ödenecektir.)

36-5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda değişiklik yapılmıştır. (*Devletin güvenliğine aykırı suçlardan hakkında soruşturma/kovuşturma açılan ve yurt dışında bulunduğu için kendilerine ulaşılamayanların, R.G. ilanının yayım tarihini izleyen üç ay içinde yurda dönmeleri halinde T.C. vatandaşlığı kaybettirilebilecektir.*)

37-GENEL KOLLUK DİSİPLİN HÜKÜMLERİ HAKKINDA ÖZEL KHK (Karar Sayısı: KHK/682) ÇIKARILMIŞTIR.

Jandarma ve Sahil G.K. larının İçişleri Bakanlığına bağlı kolluk kuvveti haline gelmesi, Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü'nün dayanağı olan yasa maddesinin AYM tarafından iptal edilmiş olması üzerine, genel kolluk görevlilerinin disiplin işlemlerini yeniden düzenlenmiştir. Anılan KHK ;

EGM/Jandarma G.K/S.G.K. görev yapan tüm personeli kapsamaktadır. TSK'da olduğu gibi sivil personel ayrımı da yapılmamıştır. AYM kararına karşın sivil memurların sendikal faaliyetleri zorlaştırılmıştır. Emniyet Disiplin Tüzüğü'ndeki düzenlemeler esas alınmıştır. Tüzük; tüm kolluğu kapsayacak şekilde yasaya uyarlanmıştır. Disiplin cezası verilmesi gerektiren fiiller ve bunlara uygulanacak cezalar; disiplin kurullarının yetkileri artırılmıştır. Geçmiş hizmetleri olumlu/başarılı personele bir alt disiplin cezası uygulanabileceğine ilişkin disiplin hukukundaki yerleşik kurala KHK'de yer verilmemiştir. Eylemlerin tekrarı halinde daha ağır ceza verilmesini gerektiren durumlarda, bir/beş yıllık süreler için disiplin cezası/puanı limitleri belirlenmiştir. Bu limitlerin aşılması halinde (sürücü belgesine el konulmasına benzer şekilde) personele meslekten çıkarılması cezası getirilmiştir.

Kolluk görevlilerinin tümü üzerinde tartışmasız bir şekilde sivil yönetim otoritesi tesis edilmiştir. (*İllerdeki disiplin komisyonlarına vali yardımcısı başkanlık etmekte, kararlar vali onayı ile kesinleşmektedir. Bakan tarafından kurumların en üst yetkililerine dahi doğrudan, 15 güne kadar aylıktan kesme cezası verilebilmektedir.*)

Yönetmelik kapsamında olan (Bakanlık YDK yapısı) konuda da KHK ile düzenlenmiştir. İl İdaresi Kanunundaki genel ve özel kolluk üzerinde vali yetkilerine ilişkin madde kaldırılmış, kaymakamlara ilişkin düzenlemelere dokunulmamıştır.

38-Kamu idareleri, döviz türündeki alacaklarını TL olarak tahsil edebileceklerdir.

39-Terör eylemi nedeniyle yaralanmış olup ilgili mevzuatına göre malul sayılmamaları nedeniyle aylık bağlanamayanlara maluliyet durumlarına göre 1.404-2.150 TL arasında aylık bağlanacak; emekliği hak etmiş olanların aylıkları ise %25 oranında artırılabilecektir.

Özel Güvenlik

40-5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda değişiklikler yapılmıştır. (*Özel güvenlik görevlilerinin (silahlı olarak görev yapacakları) alanlar genişletilmiştir. ÖGG olma koşulları yeniden/ağırlaştırılarak düzenlenmiştir. ÖGG/şirket yetkilileri hakkında güvenlik/arşiv araştırması*

yapılacaktır. Terör örgütlerine veya MGK'ca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı veya irtibatı olduğu tespit edilen kişilerin özel güvenlik alanında faaliyet yürüten şirket veya birimlerde çalıştırılmasına yasak getirilmiştir. Bu durumları tespit edilen şirketlerinde faaliyet izinleri iptal edilecektir. Yasaklara uyulmaması halinde uygulanacak İPC ve diğer yaptırımlar artırılmıştır.)

41-İlgili kanunlarda değişiklik yapılarak at yarışları düzenlenmesi, Milli Piyango Gn. Md. oynatılan bazı oyunların oynatılması yetkisi 49 yıl süreyle Türkiye Varlık Fonuna verilmiştir.

42-Sosyal Güvenlik ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılmıştır.

- **(Köy) güvenlik korucularının sosyal güvenlik konuları yeniden düzenlenmiştir.** (Güvenlik korucuları işçi statüsüne (4/1-a) alınmıştır. Ancak güvenlik korucusu olarak görevlendirilenlere İş Kanunu ve İşsizlik Sigortası Kanunu hükümleri uygulanmayacaktır. Sigorta primlerinin tümü valiliklerce ödenecektir. 55 yaşını dolduranların görevle ilişkisi kesilecektir. 55 yaşını ve 15 hizmet yılını dolduranlara yaşlılık aylığı bağlanacaktır. Emekli olanlara da görev verilebilecek ve emeklilik aylıkları kesilmeyecektir.)
- **Köy ve mahalle muhtarlarının sosyal güvenlik konularında ek/değişiklikler yapılmıştır.** (Bağ-Kur statüsünde olan muhtarların SGK primleri Devlet (İl Özel İdaresi/Yatırım İzleme Koord. Bşk.) tarafından ödenecektir. "Muhtar sigortalılığı" getirilmiş, muhtarların sigortalılık hallerinin birleştirilmesi kolaylaştırılmıştır.
- 5510 sayılı SSGSSK bazı maddelerinde yer alan TSK ibarelerinden sonra gelmek üzere J. Gn. K/SGK ibareleri eklenmiştir.

Kaynaklar

[ii] 667-669, 671 ve 674 sayılı KHK'ler; TBMM tarafından da kabul edilerek 6749, 6755-6758 sayıları ile yasalaştırılmıştır.

[iii] Görevine son verilen personel sayısına ilişkin rakamlar, KHK ekinde R.G.'de yayımlanmış listeler üzerinden derlenmiştir. Bu yüzden R.G. yayımlanmayanları (sözleşmeli statüde olup sözleşmeleri feshedilenleri, MİT'te görevine son verilen 118 personeli vb) kapsamamaktadır. http://pbk.tbmm.gov.tr/Butce_Takvim_Tutanaklar Nitekim Başbakan Yardımcısı N. Kurtulmuş'un Gazeteci S. Çevikcan'la yaptığı sohbette **görevine son verilen kamu personeli 103.824** olarak açıklanmıştır. (Bu rakamın görevine iade edilenleri kapsamadığı tahmin edilmektedir.) (05.07.2017 günlü Milliyet Gazetesi)

[iii] <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/istatistikler/kamu-personeli-istatistikleri>

[iv] <http://www.hurriyet.com.tr/feto-disisleri-bakanligina-nasil-sizdi-40336217>

[v] (<http://www.milliyet.com.tr/bakan-muezzinoglu-60-bin-yeni-mem-gundem-2338564/> ,

http://pbk.tbmm.gov.tr/Butce_Takvim_Tutanaklar

[vi]. Anayasa Mahkemesinin 20/6/2017 Tarihli ve 2016/22169 Başvuru Nolu Kararı.

[vii] İçişleri Bakanı S. Soylu' nun 03.01.2017 günlü TBMM Genel Kurulunda (gensoru görüşmeleri sırasındaki) açıklaması. <https://www.tbmm.gov.tr/tutanak/donem26/yil2/ham/b04901h.htm>

Başbakan Yard. N. Kurtulmuş'un Gazeteci S. Çevikcan' a yaptığı açıklamalar. (05.07.2017 günlü Milliyet Gzt.)

[viii] Başbakan Yardımcısı N. Canikli'nin İzmir Milletvekili A. Sertel'in 7/11936 sayılı soru önergesi üzerine verdiği 17.05.2017 günlü yazılı cevabı ve 8.07.2017 günlü Milliyet Gazetesinde yer alan açıklamalar.

=====